

№ 25

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

21 dec.

Gammalt-Nytt.

Julbudskapet är ett gammalt budskap, kanske det äldsta av våra fäder, som vi överlevat. Det är också ett budskap, som har något att säga oss.

Det förtäljer om ting, som hände för snart tvåtusen år sedan i ett land, långt borta och hos ett främmande folk. Det kan också synas gammalt för oss, emedan vi hava hört det så många gånger. Ja, huru många gånger har du icke hört det — i skolan, i hemmet

och i kyrkan, i synnerhet vid juletid. Jag tänker du kan det utantill.

Men juldagsbudskapet innehåller också något nytt, fast det i tiden är gammalt. Det blir dagligen nytt för dem, som övervinna sig själva och taga emot det. Det handlar icke endast om något, som skedde, utan om någonting, som har betydelse även för i dag. Det viktigaste i juldagsbudskapet är icke det att Jesus för länge sedan blivit född, utan det viktigaste är, att han lever i dag, och att han

alla dagar vill vara vår frälsare, om vi endast vilja anamma honom. Och det kan nog hända, att detta budskap för många av oss får ett nytt innehåll. De flesta av människorna veta nog att Jesus vill vara deras frälsare, men de ha ännu icke kommit på det klara med, att de behöva en sådan.

Och när de en gång bli övertygade därom, skall juldagsbudskapet icke vara ett gammalt budskap, utan då skall det för varje dag, som går, förnyas.

A. Stahl.

Julängeln.

*Där svävar något uti vinterkvällen,
på trötta vingar har det flugit vida.
Med ögon forskande och sorgset blida,
det sökt sig ned till gamla, kära ställen.*

*Det ängeln Julfrid är, i kläder sida,
han manat mänskorna i jordetjällen*

*till frid och endräkt, men på bergahällen
hans budskap fallit, som han velat sprida.*

*Han manat frid bland stridens vågor vreda,
men måste fly med blod på sina vingar,
ty genom bruset ingen hörde orden.*

*Må för den trötte vi här plats bereda,
för Sveas barn det alltid ljuwligt klingar,
nu „Åra vare Gud och frid på jorden!“*

En „Kustbons-fond.“

För estlandssvenskarne är det ju en sak av vikt, att tidningen „Kustbon“ blir så pass ekonomiskt säkerställd, att den åtminstone en gång i veckan kan bära budskap ut till de svenska bygderna. Skulle icke en fond kunna åstadkommas genom insamling av bidrag, större och mindre allt efter råd och lägenhet, bland svenskarne i Estland och deras stamfränder i Sverige och Finland? Om en dylik insamling igångsattes och en fortlöpande redovisning för influtna bidrag under respektive givares namn eller signatur lämnades i Kustbon, skulle antagligen intresset för saken spurras, ty det verkar i alla fall uppmunt-

rande och eggande, då man får tillfälle att se, hur „många bäckar små göra en stor å.“

Jag vill anföra ett par exempel på sådana insamlingar. Katolikerna i Sverige utgjorde enligt statistiska uppgifter för år 1910 blott 3,425 personer, men för sin i Stockholm utkommande tidskrift „Credo“ [9:de årgången] ha de dock insamlat en fond, som för närvarande uppgår till över 11,000 kronor, Sveriges fascister utgöra en ganska ung organisation, som sedan 3 år utger tidningen „Spöknippet“, men likväl ha fascisterna redan medhunnit att insamla en „kampfond“ på över 7.000 kronor.

Ränteinkomsten av en Kustbons fond, väl lämpligen förvaltd av Svenska Folkförbundet i

Estland, skulle för tidningen i gynnsamt fall betyda ett ingalunda föraktligt stöd. Insamlingen kunde ju också betraktas som en begynnelse till estlandssvenskarnes kulturfond.

Kalmar, Sverige, i november 1928.

Nils Wapner.

S. O. V: s lokalvdelningar.

Ute vid kusten på avgränsade områden arbeta små lokavdelningar av S. O. V. Man kan med fog säga, att man i dag som i dag är även där har ett av S. O. V. organiserat svenskt folk. Och just detta är av stor vikt och betyder rätt mycket för arbetsmöjligheterna på orter, där man

trodde, att svenskhetens saga skulle vara all. Varje gång lokalstyrelserna sammantråda, dryftas för resp. ort viktiga svenskhets- och bildningsfrågor.

Men man har känt sig alltför ensam och avgränsad från andra svenskorter. Här skulle således radion ha en uppgift att fylla. Nu återstår att få till stånd månadsmöten på de skilda orterna. Måhända har man även härvidlag gjort något. Man har haft sammankomster med rätt gedigna program, förklarar metersystemet, som fr. o. m. den I instundande januari skall tagas i bruk i landet. Ma har talat om ryktbara skolmän för att väcka folkets intresse för bildning, hållit historiska och geografiska föredrag, påpekande gången av folkens öden o. s. v.

Visserligen vänta ännu några punkter i Centralstyrelsens cirkulär av april på förverkligande. Man har dryftat frågorna, och de äro ngalunda bordlagda.

Alex Samberg.

Dorpat.

Dorpatavdelningen av „Svenska Odlingens Vänner“ hade torsdagen den 29 november ånyo sam-

manträde hemma hos universitetslektor Lindberg, då bl. a. senaste svenska aftons räkenskaper behandlades. Tiden för nästa svenska afton, som samtidigt även blir årsmöte, fastställdes till andra hälften av februari eller början av mars. Efteråt följde ett otvunget, angenämt samkväm med musik och uppläsning. Bland de många dikter, som lektor Lindberg deklamerade, var ett flertal av Maj Hirdman ur samlingen „Hjärtats ballader“, vidare av Tegner, Snoilsky och Fröding. Först när en ny dag burtit in, skildes man åt.

Lagerlöfsafton i Svenska Odlingens Vänner i Reval.

Till den långa raden av hyllningar för dr Selma Lagerlöf på hennes sjuttioårsdag ville även Svenska Odlingens Vänner i Reval bidra och hade för den skull lördagen den 24 november anordnat en Lagerlöfsafton, denna gång ej i den sedvanliga lokalen vid Riddaregatan utan i ryska gymnasiets stora sal vid Ryssgatan (Vene tänav). En talrik publik hade infunnit sig. Folksekreterare N. Blees hälsade med några hjärtliga ord de närvarande välkomna, varefter

fru H. Wichmann sjöng ett par sånger. Därpå bestogs talarstolen av universitetslektor Nils Herman Lindberg från Dorpat, vilken av S. O. V:s styrelse inbjudits att hålla föredraget om den berömda författarinnan. Han skildrade utförligt hennes insats i litteraturen och visade sedan 35 ljusbilder från de olika platser kring Fryken, som så vackert besjungs i „Gösta Berlings saga“ och andra verk. I anslutning till bilderna redogjorde univ.-lektor Lindberg för flera episoder i „Gösta Berlings saga“. Efter det timslånga föredraget, som åhörts med spant intresse, läste lektor Lindberg upp brottstycken ur de båda sista kapitlen i romanen „Mårbacka“. Ordföranden i S. O. V., lektor Hans Pöhl, frambar de närvarandes tack till föredragshållaren. Denne hade också kunnat framföra en hälsning från dr Lagerlöf efter ett besök på Mårbacka i början av oktober. Med så mycket större glädje mottogs därför lektor Pöhls förslag att till dr Lagerlöf sända ett hälsningstelegram, som fick följande lydelse: „Svenska Odlingens Vänner i Reval samlade till Lagerlöfsafton sända vördnadsfull hälsning. Pöhl. Lindberg.“

Den svenska folkvisan.

*Du folkets språkrör, du svenska visa,
som sprudlar fram såsom vårens sav;
i enkla toner jag vill dig prisa
för allt det rika som du oss gav.*

*Du svenska visa, som mildt hugsvalar
om fädrens dådkraft och mannadygd.
i enkla strofer du till oss talar
om trofast kärlek till fosterbygd.*

*Du svenska visa jag först dig hörde
som liten pilt i min moders sköt.
Hon satt vid fönstret — jag ej mig rörde
— där månens skiva sitt silver göt.*

*Så länge lärkan i skyn ses svinga,
och vinter växlar med vår och höst
så länge skall dina toner klinga
i svenska hemmen ur svenska bröst.*

Erik P:n

*Du lärt att kvittra som näktergalen
en stilla, stjärnbeströdd, månlyjus natt.
Du tolkar glädjen och kärleksvalen
än käckt. än vekt, än som gråt och skratt.*

*Du täljer för mig om svenska seder,
du minner åter om allt som flytt.
Du svenska visa mitt hjärta gläder
och lär mig känna mig ung qå nytt.*

*Så vill jag tacka dig enkla visa,
du veka, känsliga hembygdslåt,
för att du bringat mitt hjärta lisa
i fjärran land uppå törnströdd stråt.*

Avskedsfest för prosten Petzäll och Lagerlöfsafton i Svenska Klubben i Reval.

Tisdagen den 20 november hade Svenska Klubben i Reval samlats och det av dubbel anledning: för att fira Selma Lagerlöfs 70-årsdag och ta avsked av prosten

Erik Petzäll, vilken efter fyra och ett halvt års framgångsrikt arbete nu lämnar Reval och återvänder till Sverige, där han i Fristad nära Borås skall tillträda en kyrkoherdebefattning. Ett trettiotal medlemmar hade hörsammat kallelsen till festen, som ägde rum i Schwarzenhäupterhaus i Romanovsalen

under prosten Pezälls ordförandeskap. Sedan föreningsangelägenheterna undanstökats, gav universitetslektor Nils Herman Lindberg från Dorpat, vilken enkom för denna fest rest upp till Reval, i all korthet en översikt över Selma Lagerlöfs livsgärning. Därefter talade även

prosten Petzäll om den uppburna författarinnan, särskilt då hennes ljusa syn på människorna, och läste i anslutning därtill upp en del av kapitlet „Balen på Ekeby“ ur „Gösta Berlings saga“. Till sist utbragte han ett leve för sjuttioåringen. Så var det tid att bege sig in i salen bredvid, där supén väntade. De i hästskoform ställda borden voro smakfullt dukade och prydda med blommor och levande ljus, därigenom skapande den stämning, som behövdes vid ett sådant tillfälle, Klubbens ordförande ingenjör Oosten Sallmén tackade på allas vägnar prosten och prostinann Petzäll för vad de gjort för sammanhållningen bland Revalsven-skarna och överlämnade som minnesgåva från medlemmarna en vacker silverskål. Också direktör Ingman riktade några varmhjärtade ord till prosten och prostinnan Petzäll. Slutligen talade univ.-lektor Lindberg för den vänskap, som förenade prosten Petzäll och honom själv sedan den gemensamma skoltiden å gamla Latin i Göteborg. „Världen är ändå bra liten“, fortsatte han, „då två lärjungar från ett och samma läroverk mötas på utländsk botten i gemensamt arbete för svenskhetens sak.“ Och så tillade han: „Här se från port-rätten på väggarna ryska kejsare allvarligt ned på oss. Hur annorlunda var det inte i gamla Latins aula, där under morgonbönerna och skrivningarna alltid Carl Larssons stora, färgglada tavla „Ute blåser sommarvind“ lyste emot oss och gör så än, fast vi länge sedan vandrat bort därifrån ut i livet. Mätte nu alltid sommarvindar susa kring det nya hemmet i Fristad och ibland föra en tanke över till det förutvarande hos stamfränderna i Estland!“ Prosten Petzäll tackade på sin hustrus och egna vägnar för alla de vackra ord, som de tre talarna riktat till dem båda, och för all visad minnesgodhet. Efter supén vidtog ett angenämt nachspiel, där man bla. på förslag av ordföranden överbjöd varandra i en tävlan att hålla humoristiska tal. Univ.-lektor Lindberg gjorde en god början, och sedan gick det utan avmattning laget runt. Unisson sång, särskilt väl understödd av fru Wichmann och fröken Dagmar Petterssons goda röster, bidrog också till den glada stäm-

ningen. Till sist bragte prosten Petzäll i ett av värme buret anförande hembygden sin och allas hyllning, varefter som avslutning unison sjöngs „Du gamla, du fria.“

Jultidning för svenskarna i Estland är en liten nyhet för härvarande svenskar. Den är utgiven av N. Blees, och tryckt å Tamverks tryckeri i Hapsal. Den är ett försök till en inhemsk jultidning, som nog också torde intressera och annan i utlandet. Tidningen innehåller även några bilder från Runö, Reval, Birkas och Korkis.

Ännu kan ett mindre antal exemplar erhållas i Reval. Priset är 50 cent (öre) exemplaret. Insänd denna summa till utgivaren, Riddaregat. 3, Reval, så skickas jultidningen pr omgående.

Svensk folkviseafton hade anordnats fredagen den 7 december i ryska privatgymnasiets sal, Ryssgatan 15. Lärare A Stahl höll ett med intresse åhört föredrag om sångens stora betydelse för och nu, varefter fru H. Wichmann uppträdde med solosång. Icke mindre än 11 vackra sånger, folkvisor och även andra bitar, föredrog fru Wichmann med sin charmanta röst. Sången, som i övrigt utfördes talangfullt motogs med stort bifall av den intresserade publiken.

Föreningen „Framåt“ i Reval firade sin sedvanliga julfest söndagen den 16 dennes. Festprogrammet upptog en mängd olika nummer och var rätt gediget. Bland annat uppfördes ett skådespel i 2 akter „En giftermåls annons“, som spelades med rutin och god fart. Spelet utfördes för fullt hus. Dessutom hade anordnats lotteri av handarbeten som på syaftnarna förfärdigats av damerna själva.

Nettobehållningen tillfaller församlingens fattiga.

Föreningen „Framåt“ ber få frambära ett hjärtligt tack till alla de personer, som på ett eller annat sätt bidragit till festens lyckliga utgång. „Framåt.“

Gåvor.

Svenska folkskolan i Reval har även i år fått av en person, som icke vill bli nämnd, som gåva mottaga en summa penningar att användes för skolans julfest. Det är en hugnad att veta, att det finnes personer för vilka skolans väl ligger

varmt om hjärtat och för dem, som utföra sin tysta gärning inom dess väggar, skall arbetet kännas mycket mindre betungande. Därför bedes att som en ringa motgärd till den ädle få framföra ett djupt känt tack.

Gåvor till Birkas.

Efter senaste redovisning ha vi haft glädjen mottaga:

Av Riksföreningen Göteborg, årg. 1909—1928 av föreningens Årsskrift, för arkivet;
„Evangeliska Fosterlandsstiftelsen, Stockholm, 2 paket Textböcker och jultidningar för söndagsskolorna;
„Svenska Kyrkans Diakonistyrelse, Stockholm, 1 paket böcker och jultidningar;
„Apotekare Alb. Haldin, Eskilstuna (till Runö-elever) 50kr.
„Professor Georg v. Wendt, Helsingfors (elevunderstöd) 100: kr

Apotekare A. Haldin har därjämte upptagit en av Runö-eleverna, Helene Osterman, som sitt „skötebarn“ och lovat ytterligare elevunderstöd. Vidare hav Professor G. von Wendt åtagit sig att även de följande åren (i åtminstone 3 år) lämna ett årligt understöd av 100 kr åt behövande elever. Det är vackra bevis för interesse och förståelse för vårt arbete. Tänk om Birkas hade många sådana förstående vänner, så att ett större antal behövande elever kunde erhålla stipendier. Nu mottagna understöden voro synnerligen välkomna, då stor knapphet är rådande i flera elevers hem på Nuckö och Ormsö. Våra bygder ha ävenledes lidit hårt av årets svåra väderleksförhållanden om än ej lika svårt som Runö. — *Hjärtligt tack för gåvorna.* E. Adalberth.

Storfurst Nikolaj sjuk.

Antibes, 17 dec. (F. N. B.) Storfurst Nikolaj har insjuknat i lunginflammation och hans tillstånd inger allvarliga farhågor.

Fransk-Estländska Handelsfördraget.

Inom närmaste framtid skola underhandlingar å estländska utrikesministeriet inledas om en revision av det nuvarande handelsfördraget mellan Estland och Frankrike. Frankrike representeras vid underhandlingarna av franska sändebudet i Estland minister Jaunez.

Krig mellan Bolivia och Paraguay.

Assunsion, 16 dec. (F. N. B.) Bolivianska trupper ha gått till anfall mot fortet Boquerin och Maria Gallopez. De paraguayska trupperna ha på order av regeringen dragit sig tillbaka. Bolivianska flygmaskiner ha vid Negrabutken nedkastat fyra bomber, som dock icke exploderat. Enligt uppgift försiggå bolivianska trupprörelser i närheten av fortet Sorpresa. Regeringen har vidtagit nödiga åtgärder. — Havas.

Mobilisering i Paraguay.

Buenos Aires, 16 dec. (F. N. B.) Från Assuncion telegraferas till härvarande tidningar att

alla män i åldern 18—28 år mobiliserats. — Reuter.

Assuncion, 16 dec. (F. N. B.) I ett av krigsministeriet utfärdat meddelande säges att presidenten vägrat underteckna en förordning om mobilisering av alla män i åldern 18—22 år. Han har motiverat åtgärden med att det finnes andra medel att trygga det nationella försvaret. — Reuter.

Uppgivet paraguayskt fort.

Assuncion, 16 dec. (F. N. B.) I en officiell paraguaysk rapport säges att den till 30 man uppgående garnisonen i fortet Boqueron dragit sig tillbaka efter ett segt motstånd. — Reuter.

Ett bolivianskt meddelande till N. F.

London, 16 dec. (F. N. B.) Enligt uppgifter har Bolivias utrikesminister i dag tillställt Briand, som fungerar som t. f. ordförande i folkförbundsrådet, ett telegram, vari säges att paraguayska truppvadlingar förbereda ett anfall mot bolivianska och att en sammanstötning redan förekommit, som slutade med att paraguayarna drevos tillbaka och fortet Boqueron besattes av bolivianska trupper. Ministern tillägger, att detta fort nyligen uppförts av Paraguay i ett område, till vilket Bolivia städe haft odisputabel rätt. Han förklarar att de senaste händelserna endast utgöra en naturlig följd av det anfall, som senaste vecka företogs av Paraguay. — Reuter.

Jag befinner mig i nödlägenhet

och ber därför om arbete. Emottager hålsöms- och allehanda stickningsarbeten av bomull och ylle, såsom tröjor, kjolar, strumpor och dylikt. Utför även omstickning av gamla persedlar.

A. Nyberg
Reval, Vana Kalamaja 26—4

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlikeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

alla variationer erhållas hos varje blomsterhandlare i riket

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.
Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet, Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr. 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar,
Vadmal och Korderoj.
Goda kvalitéer och billiga priser.

SVEABLÄNDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialatfär för Spetsar och Broderier. — Rikt utval av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten expedieras omgående.

Massörskan Rosetta Beipman

har flyttat till Lilla Kompassgatan 11—1

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.
Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor i Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Smålands Taberg.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DÄMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B.

SVEDALA

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsrikter,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Sagjutgods.

Aktiebolaget Abjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GIUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 REVAL Telef. 1536

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

NORRÖPPINGENS APOTEKARES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874
Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
Ö P I N G

Betald annonsplats

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA,
EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92
Kakelugnar, Öppna spislar Väggbeklädnads-
plattor Keramik, Mur- & Taktegel Glasera.
Fasadtegel Dräneringsrör.

BILJETTER med tåg och båtar i hela världen.

SOVPLÅTSBILJETTER
Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-
FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING

A.-B. Nordisk Resebureau

Göteborg — Stockholm — Malmö

MERIT

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-

eller magnettändning

AKTIEBOLAGET

FREDR. WAGNER

STOCKHOLM

VASAG. 48.